

## Aanval door gewapende rebellen moet aantonen dat Rusland ook op eigen bodem kwetsbaar is

Achtergrondartikel uit het ND, door [Tom Vennink / vk](#), woensdag 24 mei 2023

Gewapende leden van twee Russische rebellengroepen vielen deze week de grensregio Belgorod aan. Moskou zegt de aanval te hebben afgeslagen, zeventig strijders zouden zijn gedood. Oekraïne ontkent betrokkenheid, maar de autoriteiten in Kyiv wisten dat een aanval op handen was.

[Tom Vennink / vk](#), woensdag 24 mei 2023



Russische staatsmedia deelden beelden van onder meer kapotte Humvees, afkomstig uit de Verenigde Staten, in Rusland. De VS hebben ruim 2000 Humvees naar Oekraïne gestuurd. beeld epa / defensie rusland

### 1. Wat is er bekend over de gevechten?

In elk geval dat ze groter waren dan eerdere gevechten op Russisch grondgebied. Rusland kondigde een 'antiterrorisme-operatie' af, evacueerde negen dorpen langs de grens en zette gevechtshelikopters, vliegtuigen en artillerie in om de aanvallers te verdrijven. Op beelden uit de grensprovincie Belgorod zijn grote rookpluimen te zien.

Grensprovincies liggen regelmatig onder vuur vanuit de lucht. Er zijn drones en raketten ingeslagen bij benzinedepots en militaire vliegbases. Vorige maand bombardeerde de Russische luchtmacht per ongeluk Belgorod, de hoofdstad van de gelijknamige provincie.

tekst loopt door onder de advertentie

Maar grondaanvallen met gewapende strijders zijn zeldzaam. De gevechten van maandag en dinsdag zijn van langere duur dan eerdere schermutselingen in het grensgebied. Het Russische ministerie van Defensie zei dinsdagmiddag dat de aanval was afgeslagen. Er zouden zeventig aanvallers zijn gedood, alle resterende aanvallers zouden zijn teruggedreven naar Oekraïne. Die informatie is niet verifieerbaar. Mensen die zich uitgeven als vertegenwoordigers van de aanvallers stelden dinsdag dat de gevechten nog niet voorbij waren.

## 2. Wie zitten er achter de aanvallen?

De aanval is opgeëist door twee groepen die aan Oekraïense zijde strijden: het Russische Vrijwilligerskorps en het Vrijheid van Rusland Legioen. Beide groepen bestaan naar eigen zeggen uit etnische Russen die in Oekraïne wonen. Hun gemeenschappelijke doel: de omverwerping van de regering van president Vladimir Poetin.

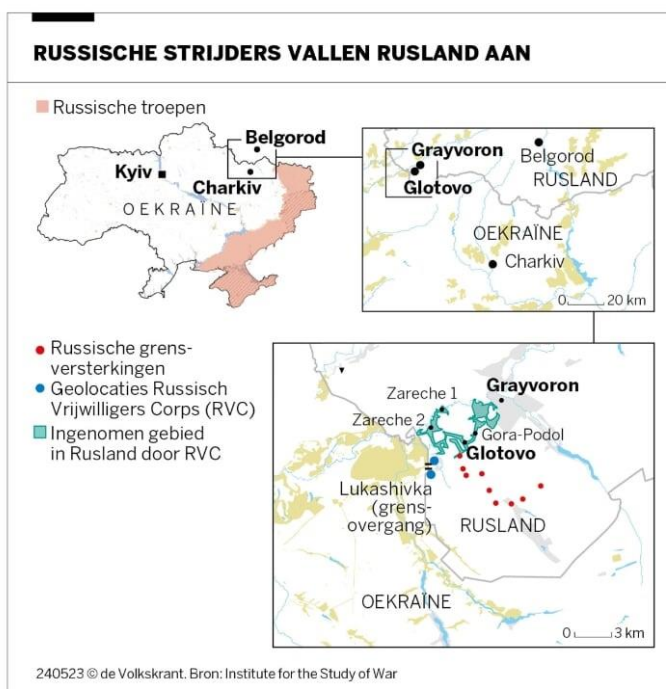
Het Russische Vrijwilligerskorps heeft een extreemrechtse achtergrond. Het is opgericht door Denis Nikitin, een voormalige voetbalhooligan en oprichter van een nationalistisch kledingmerk. Nikitin woont sinds 2017 in Oekraïne en organiseerde daar vechttoernooien voor neonazi's. Zijn groep publiceerde maandag een video van twee mannen die een Russisch pantservoertuig zeggen te hebben buitgemaakt. Het Russische Vrijwilligerskorps eiste in maart ook al de verantwoordelijkheid op voor een aanval van enkele uren in de Russische grensprovincie Brjansk.

De andere groep, het Vrijheid van Rusland Legioen, is gematigder. Het streeft volgens zijn manifest naar een vrij Rusland, met vrijheid van meningsuiting. Het wordt geleid door onder anderen Ilja Ponomarjov, een Russische oppositiepoliticus die in 2014 als enig parlementslid tegen de annexatie van de Krim stemde - kort daarna vluchtte hij naar Oekraïne. De groep zei maandag op sociale media het Russische grensdorpje Kozinka te hebben 'bevrijd' samen met het Russische Vrijwilligerskorps. 'We rukken op. Rusland zal vrij zijn!'

## 3. In hoeverre is Oekraïne betrokken?

De Oekraïense autoriteiten wisten op zijn minst dat de aanval aanstaande was. De militaire inlichtingendienst van Oekraïne stelde al snel na het begin van de aanval dat die bedoeld is om 'een veiligheidszone te creëren' tussen het Oekraïense leger en het Russische leger. Het Vrijheid van Rusland Legioen zei dat de aanval is gecoördineerd met de autoriteiten.

Oekraïne heeft er belang bij aan de Russische bevolking te laten zien dat hun land kwetsbaar is. Dat kan de steun voor de invasie doen afnemen. Een explosie van een drone boven het Kremlin toonde begin deze maand aan dat zelfs de zwaarst beveiligde plekken van Rusland te raken zijn.



In het openbaar zeggen de Oekraïense autoriteiten dat ze zelf niet verantwoordelijk zijn voor de aanvallen. 'Dit zijn Russische patriotten die het politieke regime van hun land willen veranderen', zei de Oekraïense onderminister van Defensie Hanna Maliar dinsdag over de aanvallers in Belgorod.

Poetins woordvoerder Dmitri Peskov zei dinsdag dat het niet uitmaakt of de aanvallers etnische Russen zijn. Ook dan gaat het om 'Oekraïense militanten', zei Peskov. Het feit dat de Russische invasie steeds dichterbij de Russische bevolking komt, legde hij dinsdag uit als reden om te blijven vechten.

#### **4. Wat vinden westerse regeringen van de aanvallen op Russisch grondgebied?**

Van grote schrik leek dinsdag geen sprake onder westerse regeringen, die over het algemeen vinden dat Oekraïne niet mag terugschieten op Russisch grondgebied uit angst voor escalatie van de oorlog. Zo zei een woordvoerder van het Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken dinsdag: 'We hebben de Oekraïners heel duidelijk gemaakt dat we aanvallen buiten de grenzen van Oekraïne niet mogelijk maken of aanmoedigen, maar ik denk dat het belangrijk is om een stapje terug te doen en iedereen eraan te herinneren dat het natuurlijk Rusland is geweest dat deze oorlog is begonnen.'

Ondanks de voortdurende Oekraïense ontkenningen van betrokkenheid bij aanvallen buiten het eigen grondgebied is duidelijk dat Kyiv wel degelijk betrokken is. Maar de aanvallen, zoals die in Belgorod, zijn klein en gericht op militaire doelen, zoals oliedepots en militaire vliegvelden. De schaal is geenszins te vergelijken met de terreur en vernietigingen die Rusland dagelijks aanricht in Oekraïne. Bovendien lijkt het Westen gerustgesteld dat Oekraïne zich bij aanvallen buiten het eigen grondgebied houdt aan de afspraak om geen westerse wapens te gebruiken, maar Oekraïense drones of raketten.

#### **Kremlin: westers wapentuig in Belgorod**

Het Kremlin zegt dat pro-Oekraïense aanvallers in de Russische regio Belgorod gebruik hebben gemaakt van westers wapentuig, wat zou aantonen dat het Westen steeds meer betrokken raakt bij het conflict tussen Rusland en Oekraïne. Over de hulp die het Oekraïense leger uit het buitenland ontvangt, zegt het Kremlin dat het geen geheim is dat het wapentuig wordt gebruikt tegen het Russische leger. 'En het is voor ons geen geheim dat de directe en indirecte betrokkenheid van westerse landen bij dit conflict met de dag toeneemt', aldus een woordvoerder. Russische staatsmedia deelden beelden van onder meer kapotte Humvees, afkomstig uit de Verenigde Staten, in Rusland. De VS hebben ruim 2000 Humvees naar Oekraïne gestuurd. Het Amerikaanse ministerie van Defensie is 'sceptisch' over de echtheid van de berichtgeving, aldus een woordvoerder.